

ЗОРНИЦА

СЕДМИЧЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

Зорница ся издава всякой Петѣкѣ. Цѣна-та за еднѣ годинѣ е едно бѣло меджидіе и половина, а за шестъ мѣсеца три четвърти отъ бѣло меджидіе. Спомоществованіи-та трѣба всякога да сѣ прѣдплатены и да сѣ испращатъ въ полицѣ, въ групѣ или въ пощенскы тилбры (пулове) Турскы, Пѣмскы, Прускы, Русскы или Французскы, на Редакторѣ-та у Американѣ Ханѣ въ Цариградѣ.

Година 1.

ЦАРИГРАДЪ, ПЕТЪКЪ, ЮНІЙ 25, 1876.

Брой 26.

ИЗВѢСТІЕ.

Първа-та половина отъ годинѣ-та изстича на 1-ый идущий Юлія, и ний напомнямы на онѣзи отъ спомоществователи-тѣ си, които сѣ прѣдплатили само за шестъ мѣсеца, че не ще можемъ да имъ испращамъ Зорницѣ подиръ онова врѣме, ако не пріемемъ отъ тѣхъ спомоществованіи-та за останѣлы-тѣ шестъ мѣсеца. Ний смѣ принудени да държимъ строго това правило.

Цѣна-та на Зорницѣ отъ 1-й Юлія до 31-й Декемврія ще е три четвърти отъ бѣло меджидіе, която може да ни сѣ проводи или въ групѣ, или въ пощенскы тилбры (пулове).

Досегаши-тѣ броеве на Зорницѣ отъ 1-й Май сѣ свършихъ. Ред.

ХРИСТИАНСТВО-ТО И ВЕЩЕСТВЕННО-ТО БЛАГОДЕНСТВІЕ.

Огромны-тѣ суммы иждивяваны за опивателны-тѣ питія за дълго врѣме сѣ привличали вниманіе-то на прѣсвѣденны-тѣ законодатели и на челолюбивы-тѣ прѣобразователи. Тѣ сѣ оплаквали тѣзи чрѣзмѣрнѣ загубѣ и сѣ сѣ старали по разны начини поне да ѣ намалятъ. На едно скорошно разискваніе върху този прѣдмѣтъ въ Англійскый-тѣ Парламентъ сѣ утвърдило отъ нѣкои членове, че въ Англіѣ сѣ иждивявали по 150,000,000 ан. лиры на годинѣ-тѣ за опивателны питія, и никой отъ присѣствующы-тѣ не възразилъ на това изложеніе. Размысли за това, читателю, 150,000,000 ан. л. иждивены всѣхъ годинѣ за опивателны питія! Каквы величественны прѣдпріятія и челолюбивы благодѣянія можѣхъ да сѣ извършѣтъ съ това огромно количество пары! Съ тѣхъ колко книженны заведенія можѣхъ да сѣ основѣтъ, колко томове книги можѣхъ да сѣ приложѣтъ на народѣ-тѣ книжнѣ, колко вѣстници и періодическы списанія можѣхъ да сѣ поддържѣтъ, колко младежи можѣхъ сѣ тѣхъ да сѣ възпитатъ не само въ науки-тѣ но и въ художества-та! Не е чудно че Англійскый-тѣ Парламентъ сѣ занимава съ този въпросъ и размышлява какъ може тѣзи загуба да сѣ намали.

Исчислява сѣ че въ Сѣд. Държавы у Америкѣ всѣхъ годинѣ сѣ иждивяватъ по 100,000,000 ан. л. за опивателны питія. Не е чудно, прочее, че челолюбивы-тѣ тамъ сѣставятъ общи и мѣстны дружества да противостоятъ на това зло, и че Христіанска-та Церква усърдно работи за да избави челолюбивы-тѣ отъ него. Извѣстно е че въ Франціѣ, Германіѣ, Русіѣ и въ другы-тѣ Европейскы държавы сѣ иждивяватъ огромны количества пары за опивател-

ны питія. Какъ е въ Българіѣ? Не сѣ ли иждивяватъ и въ нѣхъ голѣмы суммы за такыва питія?

Нека всякой читателъ самъ да исчисли колко пары може да сѣ иждивяватъ отъ Българскый-тѣ народъ всѣхъ годинѣ за опивателны питія. Ако кажемъ че има 5,000,000 Българи, трѣба да има 1,000,000 Българскы домочадія. Ако прѣдположимъ че всѣко домочадіе иждивява срдѣне число по 2 гроша на день за вино и за ракіѣ, то годишны-тѣ иждивенія на народа за питія щѣхъ да сѣ 730,000,000 гроша. Или ако нѣкои мыслятъ че това количество е прѣувеличено, нека кажемъ че всѣко домочадіе иждивява срдѣно число по еднѣ грошъ на день; въ такъвъ случай годишны-тѣ иждивенія на народѣ-тѣ щѣхъ да сѣ 365,000,000 гроша. Ний не вѣрваме, обаче, че нѣкой ще каже че въ Българіѣ сѣ иждивява по-малко отъ 500,000,000 гр. на годинѣ-тѣ, и може бы иждивенія-та сѣ два-три пѣти повече отъ тѣзи суммы. Размысли, читателю, какво можѣше да сѣ извърши съ тѣзи 500 милионы гроша! Тѣ можахъ да снабдятъ всѣко едно отъ 1,000,000-тѣ Българскы домочадія всякой годинѣ съ по 500 гроша за книги и вѣстници, тѣи щото всѣко едно отъ тѣхъ можѣше да стане спомоществователь за еднѣ вѣстникъ, за едно періодическо списаніе и можѣше още да сѣ купи доволно полезны книги. Колко щѣше да сдѣлѣствува туй въ народно-то просвѣщеніе и въ напредѣтъ-тѣ му кѣмъ по-высокъ степенъ на образованность! Или ако прѣдположимъ че народѣ-тѣ прѣдпочита да не иждивява за книги и вѣстници повече отъ 250,000,000 гроша, какво можѣше той да извърши въ училищата си съ другы-тѣ 250,000,000 гроша! Колко добръ можѣхъ училища-та да сѣ снабдятъ съ карты, кѣмъ, библиотеки и научны машины.

Или ако прѣдположимъ че тѣзи 500,000,000 гроша сѣ употребявахъ на право за развитіе-то на вещественно-то благоденствіе на народа, колко машины отъ разны видове можѣхъ да сѣ купятъ, чрѣзъ които трудове-тѣ на работницы-тѣ щѣхъ да сѣ улекчатъ, и въ сѣщо-то врѣме производительность-та имъ да сѣ увеличи; или колко фабрики можѣхъ сѣ тѣзи пары да сѣ отворятъ за памучны, вълнены и копринены платове и за много другы произведенія които днесъ сѣ вносятъ отъ вѣнѣ. Ако 500,000,000-тѣ гроша, които ежегодно сѣ иждивяватъ за опивателны питія, сѣ иждивявахъ или за умственно-то развитіе на народѣ-тѣ или за вещественно-то му подобреніе, благоденствіе-то на народѣ-тѣ непрѣмѣнно щѣше много да сѣ увеличи.

Но, може бы има полза отъ опива-

телны-тѣ питія, за кѣнто сѣ иждивяватъ тѣзи огромны суммы. Ако това наистинѣ е тѣи, и ако полза-та съотвѣствува на иждивены-тѣ количества, тогава нека народѣ-тѣ сѣдѣ да ги иждивява по този начинъ.

Каква полза тогава има отъ опивателны-тѣ питія? Помагатъ ли тѣ на здравіе-то? Лѣкари-тѣ трѣба да рѣшѣтъ този въпросъ и ний излагамы вкратцѣ тѣхны-тѣ свидѣтельства. Тѣ всичкы едногласно утвърдяватъ че мнозина отровятъ себе си съ чрѣзмѣрно-то употребленіе на опивателны питія. Тѣ едногласно свидѣлствуватъ, такожде, че още повече повреждатъ здравіе-то си съ тѣзи питія. Досто-завѣдѣтелно е колко болести, споредъ утвърдяванія-та на лѣкарскы-тѣ списанія, можѣтъ да произлѣзѣтъ отъ пиянство-то. Списатели-тѣ по лѣкарство-то сѣ съгласяватъ, още, че онѣзи, които сѣ навикнали да пийѣтъ много, сѣ по-изложени на болести, и че когато такыва челолюбивы сѣ разболѣѣтъ тѣ по-мѣчно сѣ исцѣляватъ. Колко часто смѣ чували лѣкари да казватъ за нѣкой болникъ: «Той е много зѣл, но може да уздравѣе, защото той всѣкога е былъ доста въздерженъ челолюбивъ». Относително за онѣзи които сѣ въздержаватъ отъ пиянство-то, а пийѣтъ само по малко, всичкы-тѣ лѣкари не сѣ съгласяватъ помежду си. Нѣкои отъ най-учены-тѣ и най-способны-тѣ утвърдяватъ че повседневно-то употребленіе на опивателны питія даже и въ малко количество поврежда малко-много здравіе-то. Нѣкои отъ най-отличны-тѣ лѣкари въ Лондонѣ обнародвали наскоро нѣкои изложенія върху този прѣдмѣтъ и усѣдили не само чрѣзмѣрно-то, но и умѣренно-то употребленіе на опивателны-тѣ питія като малко много вредителны. Истина е че има нѣкои другы лѣкари, които казватъ че челолюбивъ може да піе по малко всѣкой день безъ да сѣ повреди здравіе-то му. Съсѣмъ малко лѣкари има, обаче, които утвърдяватъ че еднѣ здравъ челолюбивъ, който яде и работи редовно и умѣренно, има нуждѣ отъ опивателны питія. Има, безъ съмнѣніе, нѣкои случаи, когато малко вино или ракія може да служи като лѣкъ и да помогне на болникъ-тѣ. Въ такыва случаи, обаче, то не сѣ піе като обыкновенно питіе, но като лѣкъ. Отъ мнѣніе-то на лѣкари-тѣ ний заключаваме, че опивателны-тѣ питія часто повреждатъ здравіе-то и сѣсипватъ животѣ-тѣ на челолюбивы-тѣ; че здравы челолюбивы рѣдко иматъ нуждѣ отъ тѣхъ, и че колкото за болны, такыва питія сѣ по-цѣлительны за онѣзи, които не сѣ были навикнали да ги пийѣтъ. Сѣчинитель-тѣ на този членъ е сынъ на еднѣ лѣкаръ, който прѣзъ всичкый-тѣ си животъ сѣ е борилъ противъ упо-

требленіе-то на опивателны-тѣ питія като вредителны на здравіе-то и противны на законы-тѣ на природѣ-тѣ. Прѣди нѣколко врѣме пріехмы еднѣ членъ отъ еднѣ почитаемъ Българскы лѣкаръ, който такожде усѣждаше употребленіе-то на тѣзи питія. Ний смѣ убѣдени че ако никаквы опивателны питія не сѣ употребявахъ въ Българіѣ освѣнъ когато разсѣдливѣ и способны лѣкари казватъ че сѣ потрѣбны за здравіе-то, то Българскы-тѣ домочадія намѣсто да иждивяватъ за тѣхъ по 500 гр. не щѣхъ да иждивяватъ повече отъ 50 гр. на годинѣ-тѣ; и че ако сѣ знаеше до каквы степенъ сѣ производятъ и увеличаватъ разны болести чрѣзъ такыва питія, то никой не щѣше да държе да оправдава огромны-тѣ разности за тѣхъ, като казва че тѣ сѣ потрѣбны за здравіе-то. (Слѣдва.)

КАКЪ СТАВА ЧЕЛОВѢКЪ ИСТИНЕНЪ ХРИСТІЯНИНЪ?

(Продълженіе.)

Въ послѣдній-тѣ си брой доказахмы отъ самы-тѣ думы на Христа че челолюбивы-тѣ не ставатъ истинны Христіани само по произхожденіе-то си отъ Христіанскы народы или отъ набожны прѣдѣды. Тогава какъ става челолюбивъ истиненъ Христіанинъ?

II. Челолюбивъ става ли истиненъ Христіанинъ само чрѣзъ съобразяваніе-то си съ възнишы-тѣ обряды на Церквѣ-тѣ?

Извѣстно е че въ всяко Христіанско вѣроисповѣданіе има много или малко обряды. Въпросъ-тѣ е, може ли нѣкой отъ кое да е вѣроисповѣданіе да стане истиненъ Христіанинъ само чрѣзъ съобразяваніе-то си съ тѣхъ?

Мнозина Евреи, които живѣяхъ въ врѣме-то на Исуса Христа, бѣхъ на мнѣніе че тѣ бѣхъ истинны чада Божіи, защото тѣ извършвахъ всичкы-тѣ обряды на Еврейскѣ-тѣ Церквѣ. Много отъ тѣзи обряды бѣхъ опрѣдѣлены отъ самага Бога, и слѣдовательно тѣ бѣхъ благопристойны, полезны и нужды. Тѣ бѣхъ назначени отъ Бога за да прѣдставляватъ важны духовны истинны по еднѣ впечатлительны начинѣ, и да помогнатъ на Евреи-тѣ за да станѣтъ истинны чада Божіи. Тѣзи обряды имъ прѣдставлявахъ постоянно грѣшно-то имъ състояніе и чудеснѣ-тѣ жертвы на обѣщаный-тѣ Мессія, чрѣзъ който грѣхове-тѣ имъ можѣхъ да сѣ простятъ. Тѣ бѣхъ назначени още да впечатляватъ въ умове-тѣ имъ нуждѣ-тѣ имъ отъ лично очищеніе и отъ личны святость, безъ които никой не може да види Господа. Това като е така, никой Евреинъ не е можѣлъ да отхвърли или да прѣбрежи тѣзи обряды, опрѣдѣлены отъ Бога, безъ да сгрѣши

противъ него. Тѣ бѣхъ всички-тѣ дѣ-
жини да ги приѣматъ съ благодареніе и
вѣрно да ги извършватъ. Книжници-тѣ
и фарисеи-тѣ обаче паднахъ въ голѣ-
мо заблужденіе относительно до тѣзи
обряди. Тѣ ги пазяхъ добръ, но не
отдавахъ вниманіе на онова, което тѣ
означавахъ. Тѣ считахъ извършване-
то имъ не като средство, чрѣзъ което
тѣ можахъ да станѣтъ наистинѣ бла-
гочестиви, но като само-то благоче-
стіе. Тѣ ся прѣдавахъ на тѣхъ, но
не ся гряхахъ да обработватъ и да
развиватъ онѣзи нравствени наклон-
ности, на които нуждѣ-тѣ тѣ т. е. о-
бряди-тѣ бѣхъ назначени да имъ от-
крытъ. Тѣ бѣхъ твърдѣ ревностни за
обрѣзаніе-то, което бѣ и пароденъ и
церковенъ обрядъ на Евреи-тѣ, но тѣ
имахъ твърдѣ малкъ ревностъ за о-
брѣзаніе-то на плотски-тѣ си желанія
и за очищеніе-то на сѣрдца-та си, кои-
то този обрядъ означаваше. Тѣ ся по-
казвахъ ревностни въ приношеніе-то
на всички-тѣ опрѣдѣлены жертвы, ка-
то овцы и козы, за грѣхове-тѣ си, но
тѣ ся показвахъ равнодушни къмъ на-
пущаніе-то на самы-тѣ грѣхове. Тѣ
ся гряхахъ да приносятъ опрѣдѣлены-
тѣ приношенія отъ стада-та си и отъ
плодове-тѣ си, но тѣ не ся гряхахъ
да приносятъ Богу смиренни и призна-
телни сѣрдца. Тѣ обръщахъ вниманіе
на извършване-то на външны-тѣ слу-
жбы, но не на истинно-то духовно Бо-
гослуженіе.

Когато Господь Иисусъ Христосъ ся
появи на земѣ-тѣ, какво каза той на
Евреи-тѣ? Осъди ли той извършване-
то на тѣзи обряди? Той не осъди ни
единъ отъ тѣзи, които бѣхъ опрѣдѣле-
ни отъ Бога, но напротивъ той ги одо-
бри. Обаче прие ли той Евреи-тѣ за
истинны чада Божии просто защото тѣ
извършвахъ тѣзи външны обряди? Не,
никакъ. Книжници-тѣ и фарисеи-тѣ бѣ-
хъ най-ревностни-тѣ отъ всички-тѣ
въ извършване-то на тѣзи обряди, и
при това Иисусъ е обявилъ на Евреи-
тѣ: «Защото, казувамъ ви, че ако ва-
ша-та правда не надмине *правда-та*
на книжници-тѣ и фарисеи-тѣ, нѣма да
влѣзете въ царство небесно», Мат. 5;
20. Съ каквы ужасны думы Христосъ
осъждаше самы-тѣ Евреи, които пока-
захъ такавъ ревностъ за външны-тѣ
обряди на Еврейскѣ-тѣ Църквѣ, но
които не приѣхъ въ сѣрдца-та си исти-
ны-тѣ и не ся съобразихъ въ животѣ-
тѣ си съ начала-та, които тѣзи обряди
означавахъ: «Горко вамъ, книжници и
фарисеи, лицемѣри; защото давате де-
сетѣкъ на мятѣ-тѣ, на копарѣ-тѣ и
на кыміонѣ-тѣ; и оставихте по-важны-
тѣ нѣща на законѣ-тѣ, правосѣдіе-то,
милость-тѣ и вѣрж-тѣ; тѣхъ трѣбваше
да правите, и онѣзи да не оставяте.
Водители слѣпи, които комарѣ-тѣ прѣ-
цѣждате, а камилѣ-тѣ поглѣщате. Гор-
ко вамъ, книжници и фарисеи, лицемѣри;
защото очистяте външно-то на ча-
шѣ-тѣ и на блюдо-то, а отвѣтрѣ сѣ
пѣлны съ грабеніе и неправдѣ. Фарисе-
еи слѣпий, очисти първомъ отвѣтрѣ
чашѣ-тѣ и блюдо-то, да бѣде и вън-
шно-то имъ чисто. Горко вамъ, книжни-
ци и фарисеи, лицемѣри; защото при-
личате на гробища варосаны, които из-
отвѣшъ ся виждатъ хубавы, а отвѣтрѣ
сѣ пѣлны съ кости отъ мъртвы, и съ
вѣсѣлѣкъ нечистотѣ. Така и вы извѣшъ
ся виждате на челоуѣцы-тѣ праведни,
но извѣтрѣ сте пѣлни съ лицемѣріе и
беззаконіе. Горко вамъ, книжници и
фарисеи, лицемѣри; защото изграждате

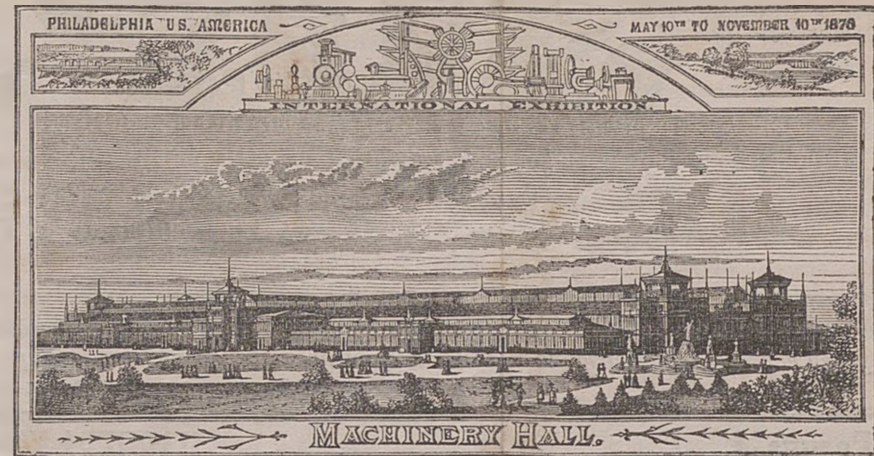
гробница-та на пророцы-тѣ, и украша-
вате памятници-тѣ на праведны-тѣ;
и казувате: ако бѣхмы были въ дни-
тѣ на бащи-тѣ си, не бѣхмы были тѣ-
хни съучастници въ крѣвь-тѣ на про-
роцы-тѣ. Така що свидѣлствувате на
себе си, че сте сынове на тѣзи, които
избихъ пророцы-тѣ; доплѣйте и вы
мѣрѣжѣ-тѣ на бащи-тѣ си. Зѣни, рожбы
ехиднины! Какъ ще избѣгнете отъ о-
сѣжденіе-то въ нѣкъль-тѣ», Мат. 23;
23—33. Само Богъ има право да осъ-
ди челоуѣцы-тѣ и да произнося такѣвъ
страшенъ сѣдъ противъ тѣхъ, но не-
говый-тѣ сѣдъ е навѣрно споредъ исти-
нѣ-тѣ, и чрѣзъ него трѣбва да ся по-
учаваме. Той обявлява че челоуѣци-тѣ
може да правятъ дългы молитвы, може
да бѣждѣтъ твърдѣ ревностни за вѣрж-
тѣ, може да поднесѣтъ всички-тѣ ве-
щественны приношенія опрѣдѣлены отъ
законѣ-тѣ, може да ся съобразятъ съ
всички-тѣ външны обряди на Църквѣ-
тѣ, и пакъ да бѣждѣтъ рожбы ехидни-
ны. Ап. Павелъ утвърждава сѣщо-то
ученіе въ Рим. 2 гл. Въ него той обя-
влява че обрѣзаніе-то, единъ отъ най-
главны-тѣ обряди на Еврейскѣ-тѣ Цер-
квѣ и опрѣдѣленъ отъ самага Бога,
ползува, ако челоуѣкъ пазѣ законѣ-тѣ;
но ако той е нарушителъ на законѣ-тѣ,
то негово-то обрѣзаніе става необрѣ-
заніе. Той обявлява че истинско-то о-
брѣзаніе, чрѣзъ което челоуѣкъ става
истинно чадо Божіе, не е външно о-
брѣзаніе на плѣть-тѣ, но вѣтрѣшно-то
обрѣзаніе на сѣрдце-то и на духѣ-тѣ.
И така явно е отъ ученія-та на Хри-
ста и на Апостолы-тѣ, още и отъ са-
мо-то естество на истинно-то благо-
честіе, че челоуѣкъ не става истинно
чадо Божіе просто чрѣзъ съобразява-
ніе-то си съ външны-тѣ обряди на
Църквѣ-тѣ.

Наистинѣ ный трѣбва да приѣмемъ съ
благодарность всички-тѣ обряди, кои-
то Христосъ и Апостолы-тѣ му сѣ о-
прѣдѣлили, да ги извършваме вѣрно и
да ся трудимъ да ся възползуваме отъ
тѣхъ до колкото е възможно, но нека
никой отъ насъ да не пада въ заблу-
женіе-то на книжници-тѣ и фарисеи-
тѣ, защото въ такѣвъ случай и ный
подпадамы подъ сѣщо-то осѣжденіе.

Горделивый-тѣ и неблагородный-тѣ
много обыча да хвали себе си и да
укорява другы-тѣ. Като мысли че не-
гово-то възвышеніе ся уголѣмѣва чрѣзъ
униженіе-то на съсѣды-тѣ му, той все
гледа да намѣри въ тѣхъ нѣкой недо-
статѣкъ, и съ хитрость да го пропо-
вѣдва помежду хора-та.

«Всички-тѣ почитайте» е едно
отъ мѣдры-тѣ изреченія въ Библиѣ-тѣ.
Ный не можемъ да почитамъ никого
прѣди да го познаваме; а не можемъ
да познаемъ добръ никого, ако не гле-
дамы на него съ братскы и безпристра-
стны очи, и ако неизнамѣримъ каквы
добрины има въ него.

Единъ ученъ Японецъ, който е пѣ-
тувалъ по Европѣ и по Съед. Държа-
вы у Америкѣ, е обнародвалъ едно пи-
смо отправено къмъ Японско-то пра-
вителство, въ което той казва, че у-
лучшенія-та въ учебны-тѣ заведения и
въ художества-та у просвѣщенны-тѣ
държавы сѣ «плодѣ на Христіанство-
то». И той мѣдро прилага: «Защо да
не ся въведе сѣщо-то вѣроисповѣда-
ніе и тука, като произвожда всички-тѣ
тѣзи добры плодове?»

Зданіе-то за разны Машины.

АМЕРИКАНСКО-ТО СТОЛѢТНО ИЗЛОЖЕНІЕ.

Горня-та картина прѣдставя едно
друго отъ главны-тѣ зданія на Изложе-
ніе-то, което зданіе, може бы, ще е
най-привлекателно-то отъ всички-тѣ
за повече-то посѣтители. То е около
522 лакіе дълго и 160 лак. широко,
и съ него ся присѣдинява друго зда-
ніе около 93 лак. дълго и 89 лак. ши-
роко; двѣ-тѣ заедно захващатъ едно
пространство земѣ около 52 уврата.
Въ тѣзи зданія ся излагатъ най-чудны-
тѣ изобрѣтенія и най-искусны-тѣ ма-
шины на свѣтъ-тѣ. Тамъ ся излагатъ
не самодневны-тѣ усъвършенствува-
ны машины, но и първообразны-тѣ про-
сты изобрѣтенія на минѣлы-тѣ години,
които постепенно сѣ ся докарали въ
настояще-то съвършенство. Тѣзи ма-
шины прѣдставятъ по единъ впе-
чатителенъ начинъ побѣды-тѣ, които
челоуѣческый-тѣ умъ е получилъ въ
борбы-тѣ които е ималъ съ естество-
то и силы-тѣ му. Тѣ прѣдставятъ
още какъ търпѣніе-то и постоянство-
то сѣ сполучили да надвѣжтъ и на най-
голѣмы-тѣ прѣпятствія.

Въ сѣдѣ това зданіе има една го-
лѣма парна машина за направѣ-тѣ на
коѣто сѣ ся употребили 560,000 оки
металъ. Сила-та ѝ е равна съ онѣзи
на 1400 коніе. Всички-тѣ машины сѣ
сѣдинены съ тѣзи голѣмѣ парнѣ ма-
шинѣ, тѣй щото повече-то отъ тѣхъ мо-
гѣтъ постоянно да сѣ въ движеніе.

Въ день-тѣ, когато ся отвори Изло-
женіе-то, на Прѣдсѣдатель-тѣ на Съед.
Държавы ся даде честь-та първо да
подкара тѣзи машинѣ. Като нѣмамы
мѣсто въ вѣстникѣ-тѣ си да говоримъ
за много отъ тѣзи машины, ный ще
ся ограничимъ да кажемъ нѣщо само
за единъ видъ отъ тѣхъ, който може
бы е най-интересенъ отъ всички-тѣ,
защото тѣсно е свързанъ съ напрѣ-
дѣкъ-тѣ на свѣтъ-тѣ.

Разны-тѣ книгопечатны машины сѣ
изложени на единъ редъ, и машины-тѣ
на два-та края на този редъ служатъ
да мѣрятъ напрѣдѣкъ-тѣ, който свѣтъ-
тѣ е направилъ въ това отношеніе прѣзъ
единъ вѣкъ и половинѣ. На единъ-тѣ
край е една проста извѣхѣла и счупена
книгопечатна машина, безъ никаквы у-
крашенія. Тѣзи машина нѣма нищо при-
влекателно въ себе си, но пакъ мил-
ліони посѣтители ще ся спиратъ при
ней за да ѝ изглѣдватъ съ извѣпре-
дно любопытство, защото тя е сѣща-
та машина съ коѣто В. Франклинъ ся
е трудилъ и потилъ прѣди 148 годи-
ны. Нека сега да разгледамы книгопе-
чатнѣ-тѣ машинѣ на другъ-тѣ край
на редѣ-тѣ, която постепенно ся е
развила и усъвършенствувала отъ онѣ-

зи вѣтѣхъ и простѣ машинѣ, тѣй
тя върши работѣ-тѣ си почти съ
вѣческо искусство. Венчка-та раба
печатаніе ся върши съ машини.
Хартія-та е навита на свитѣцы,
които всякой тегли по 350 или 400
кы и развитъ е около 1 1/2 часа
и отъ него можѣтъ да ся отпеч-
около 6,500 екземпляра отъ Нью-
скый *Таймсъ*, единъ вѣстникъ че-
лѣти по-голѣмъ отъ *Зорницѣ*. Ха-
та, като ся обвива чрѣзъ машини,
нува около два цилиндра. Тѣзи си-
дри сѣ корубѣни, пѣлни съ водѣ и
рѣж, и по лице-то имъ има пробиты хъ
малкы дупчицы. Всѣкой цилиндръ е
крытъ съ три пластове отъ тѣтъкъ
ненъ платъ, на които лица-та ся
жѣтъ влажны отъ парѣ-тѣ която мѣ-
ва прѣзъ дупчицы-тѣ. Хартія-та,
отива къмъ стискало-то, минува
единъ-тѣ отъ цилиндры-тѣ и *надѣ*
гый-тѣ, тѣй щото и двѣ-тѣ ѝ лицѣ
навлажнѣватъ и приготвѣтъ за стис-
то. Буквы-тѣ сѣ наредены на по-
хвоуѣ-тѣ на цилиндры, които сѣ
тятъ. Има една искусна машина че-
коѣто буквы-тѣ ся намазватъ съ
стило тѣкмо колкото трѣбва. Хартія
минува помежду два цилиндры отъ
то само върху единъ-тѣ има наредѣ
буквы, а другъ-тѣ е съ гладко
Когато хартія-та излѣзе изъ поме-
тѣзи два цилиндры, само вѣтрѣшны
страны на вѣстника сѣ напечата
тогава тя минува помежду други
цилиндры, и тѣй ся печатѣтъ и въ-
ншны-тѣ му страны. Като върви хар-
та патѣтъ, тя срѣща другѣ маши-
която отрѣзва листовѣ-тѣ и ги наре-
Тѣзи машина ся движи съ парѣ и мѣ-
да печати около 16,000 екземпляра
на двѣ-тѣ страны въ единъ часъ.

Първа-та книгопечатна машина
парѣ ся е направила въ 1814
башѣ-тѣ на дневнѣ-тѣ прѣтѣжѣ
на Лондонскый *Таймсъ*. Въ брой-
си отъ 29-й Маѣй 1814, той
стѣнилъ народѣ-тѣ за най-голѣмъ
то изобрѣтеніе свързано съ книгъ
печатаніе-то, щото е станѣло отка-
ся е открило това художество. Тога-
той казалъ: «Читателѣ-тѣ държи въ рѣ-
цѣ-тѣ си единъ отъ хыляды-тѣ листо-
които сѣ ся печатили съ парнѣ маши-
нѣ. За да може народѣ-тѣ да разбе-
важность-тѣ на това изобрѣтеніе, ный
имъ извѣствамы, че слѣдъ като раба-
тѣници-тѣ наредѣтъ и натѣкѣтъ буквы-
тѣ, малко вече остава за тѣхъ да въ-
шѣтъ освѣтъ да бѣждѣтъ на работѣ-
на този несъзнателенъ дѣецъ. Тѣ
заплетены движенія ся извършватъ
такавъ скоростъ, щото 1100 страни
ся отпечатватъ всѣкой часъ». Това
было на 1814; тѣзи машины тогѣ
сѣ ся усъвършенствували отъ тогѣ

самъ, щото намѣсто 1100, днесъ по-
че отъ 32,000, стр. ся печататъ на
съ-тъ.

ХОЛАНДИЯ.

Нѣма никоя друга страна която при-
жава повече интересни пѣща за чу-
естранецъ-тъ, колкото Холандія. Хо-
ландія е съвършено плоска страна и
нѣкъдѣ е по-ниска отъ повърхность-
на море-то. По тѣзи причини, за
запазятъ земѣ-тъ си отъ наводне-
е-то на море-то, Холандци-тъ сѣ
здигнали околострѣхъ по брѣгове-
язове отъ каменіе, дървета и
пшѣ. Язове-тъ сѣ около 12 ла-
не высоки и толкозъ широки щото
ѣ кола могатъ да вървятъ по тѣхъ
аупоредъ. Повече отъ 300,000,000
ры сѣ ся издигнали за построение-то
а тѣзи язове. Канали-тъ, които обра-
зуютъ единъ плетеницъ отъ вады по
всѣхъ-тъ странѣ, сѣ добръ направени
пѣтища-та ѣ сѣ украсени и на двѣ-
ѣ страны съ редове сѣнчасты дървета.
о най-голѣмо-то искусство на Хо-
ландски-тъ индженеры е прѣсушава-
е-то на езера-та, отъ които девет-
есетъ вече сѣ прѣобърнати въ разра-
отенъ земѣ. Шестнаесетъ години
остоянна работа ся е изисквала за
прѣсушаваніе-то на едно отъ тѣзи е-
ера, Харлемъ, което обема около 70
етвъртиты мили. Прѣзъ три отъ тѣзи
одины сѣ ся употрѣблявали силны
парны машины за да вадятъ водѣ-тъ
изъ езеро-то.

Но Холандци-тъ сега сѣ прѣдпріе-
и едно дѣло много по-голѣмо отъ ми-
жли-тъ имъ прѣдпріятія. На 1170 л.
ѣлны-тъ на океана пробиха язове-тъ,
оно запазвали сѣверны-тъ области на
Холандіѣ, и така много вода наводни-
а ниски-тъ мѣста и покрыва много
градове и села, и прѣобърнала единъ
населенъ областъ въ голѣмо езеро, на-
речено Заудерзе. Това голѣмо езеро
обема около 1200 четвър. мили про-
странство, и е съществувало за 700
години. Холандско-то правителство
скоро ще почне да изважда водѣ-тъ
отъ по-голѣмъ-тъ частъ на това езеро.
Срѣдѣ-та му дълбочина е около 6
актіе, и вода-та ще ся вади изъ не-
го съ извацы (парны толумбы) и ще
ся испразнува на другъ-тъ странѣ прѣзъ
язъ-тъ въ океана. Извацы-тъ ще из-
важдатъ по 158,850 кубическы крака
водѣ на всѣхъ минутѣ, и ще продъл-
жаватъ да работятъ за двѣ години и
осемъ мѣсецы. Шестнаесетъ години сѣ
потрѣбны за приготвяніе-то на машины-
тъ, за прѣсушаваніе-то на езеро-то, и
за построение-то на язове, пѣтища и
каналы. На дѣпо-то на това езеро има
много богата земи, и правителство-то
сѣбѣта че ще може да си прибере раз-
носкы-тъ за прѣсушаваніе-то му отъ
продажбѣ-тъ на тѣзи земѣ.

ПОДЗЕМНА ЖЕЛѢЗНИЦА ВЪ ЛОНДОНЪ.

Този желѣзентъ пѣтъ въ видѣ е по-
чти като крѣгъ, подъ кѣщи-тъ на гра-
да, и за сега е около 20 мили дългъ.
Станциѣ-тъ сѣ по половинѣ мили една
отъ другъ. Този желѣзентъ пѣтъ има 12
коля (вагоны). Тѣ стоварятъ пѣтицы,
патоварятъ други и стигатъ отъ единъ
станциѣ до другъ за двѣ минути. Нѣ-
кога по тѣзи желѣзници минаватъ по
246,500 души пѣтицы на день. Тя

е станѣла около за 5,000,000 англ.
лиры, но почти три четвърти отъ тѣзи
пары сѣ дадени за кѣщи-тъ и други-
тъ зданія подъ които пѣтъ-тъ минава.
Ако и да е толкозъ скѣпъ, той пакъ
има добръ успѣхъ. Подобенъ пакъ ско-
ро ще ся прави и въ Нью-Йоркъ.

Катонъ, старый Римскый държавенъ
мѣжъ, казалъ: «Азъ мислѣмъ че първа-
та добродѣтель е да въздържава чело-
вѣкъ языкъ-тъ си; онзи е най-близо
до богове-тъ, който знае какъ да мъл-
чи, даже и когато той има право».

Говори ся че Италианци-тъ показватъ
голѣмъ търговскъ дѣятелность въ Бир-
манъ. Тѣ сѣ ся условили да направятъ
единъ желѣзентъ пѣтъ, който трѣбва да
ся свърши въ четири години. Рудници-
тъ на каменни-тъ въглища, на желѣ-
зо-то и на сребро-то сѣ прѣдадени на
тѣхъ, и тѣ ще плащатъ на царя по
25 на 0/0 отъ прихода.

СЪРБИЯ.

Понеже днесъ ся говори твърдѣ много за
Сърбіѣ, нѣмъ мислимъ че едно кратко о-
чертаніе на исторіѣ-тъ ѣ ще бѣде поле-
зно за читатели-тъ ни.

Първоначални-тъ жители на Сърбіѣ сѣ
были повече-то Тракийци. Тя ся е завоева-
ла отъ Римляны-тъ прѣзъ първый-тъ періодъ
на имперіѣ-тъ имъ, и е образувала частъ
отъ Илирійскъ имѣ-то на Горній Мизійскъ.
Прѣзъ велико-то прѣселеніе на, народы-тъ,
тя ся нашествува отъ Хунны-тъ, Острого-
ты-тъ и отъ други варвары, и по-послѣ ся
управлява отъ Византийскъ-тъ имперіѣ отъ
половинѣ-тъ на 6-ый до въ начало-то на
7-ый вѣкъ, когато ся опустоши отъ Авары-
тъ. Послѣдни-тъ быдохъ изгонени отъ Сър-
бы-тъ, които до тогава живѣяхъ на сѣверъ
отъ Карпатскы-тъ горы, и които ся пови-
нахъ на помощъ отъ Византийскы-тъ им-
ператоръ Ираклія. Той имъ позволи да ся
населятъ въ ненаселены-тъ мѣста и въведе
у тѣхъ Христіанство-то.

Сърбія остана подвластна държава на Ви-
зантійскы-тъ императоры, но тя често ся
опытва да придобие съвършеніѣ-тъ си не-
зависимость. Кѣмъ край-тъ на 9-ый вѣкъ
тя ся подчини съвършено отъ Василій Ма-
кедонскый. По-послѣ Българи-тъ господа-
руваха надъ неѣ за дълго врѣме, но въ
1018 тя пакъ мина подъ управленіе-то на
Византийскъ-тъ имперіѣ. Стефанъ Божи-
славъ бѣ първый-тъ Сърбинъ, който основа
едно независимо княжество около 1043;
сынъ му Михаилъ ся наричаше кралъ и ся
припознаваше отъ Римско-то сѣдѣще.
Стефанъ Неманія основа новѣ династіѣ въ
1165. Той завоева Босня и други земѣ, и
направи Раса (днешный Новій Пазаръ) своѣ
столицѣ. Най-славный-тъ отъ тѣзи дина-
стіѣ бѣ Стефанъ Душанъ, който ся вѣнча
за царъ и царува отъ 1336—1356. Той за-
воева почти цѣлѣ Македоніѣ, Албаніѣ,
Сѣвернѣ Гръціѣ и Българіѣ и уллучи зна-
чительно образованіе-то, законы-тъ и тър-
говіѣ-тъ. Въ 1389 Лазаръ I въ единъ бит-
кѣ съ Турцы-тъ на Косово поле ся разбѣ,
хванъ ся плѣнникъ и по заповѣдъ на Му-
рада I, който ся рани смъртно отъ шурей-
тъ му, ся посѣче. Мохамедъ II съвършено
покорѣ Сърбіѣ, и въ 1459 ѣ присѣднини
на Турціѣ, но Българска-та крѣпость, ко-
ято ся държеше отъ Унгарцы-тъ, ся прѣвзе
въ 1521 отъ Султанъ Сюлеймана. Въ това
врѣме 200,000 Сърби ся испратихъ въ
плѣнничество, мнозинѣ други ся истребихъ,
а пакъ трети ся прѣселихъ въ Унгаріѣ.

За нѣколко вѣкове Сърбія ся управлява
отъ Турскы пашы. Въ 1718 Австрія въ е-
динъ бой съ Турціѣ отне Бѣлградъ и по-
вече-то отъ сѣвернѣ Сърбіѣ, но въ 1739
тѣ ся повърнѣхъ на Турцы-тъ, и Сърби-тъ
быдохъ подчинены на ужасни бѣдствія отъ
чрѣзмѣрности-тъ на Яничеры-тъ. Наконецъ
въ 1806 тѣ ся подигнахъ противъ Турцы-
тъ подъ прѣдводителство-то на единъ сви-
наръ, на име Кара Георги, който ся припо-
зна отъ Султанъ-тъ въ 1807 за тѣхенъ
началникъ. Слѣдъ миръ-тъ въ Букурещъ въ
1812 Сърбіѣ ся напустихъ отъ Русіѣ и

отъ Франціѣ, и въ 1813 Турцы-тъ пакъ
станяхъ господари на Сърбіѣ. Въ 1815,
обаче, подъ прѣдводителство-то на Милоша
Обрѣновича Сърби-тъ пакъ ся подигнахъ,
и въ 1816 слѣдъ като разбѣхъ Турцы-тъ
нѣколко пѣти, спечелихъ полу-независим-
ность-тъ си. Милошъ Обрѣновичъ ся избра
князь въ 1817 и ся припозна отъ Султанъ-
тъ. Той ся принуди да устѣпи въ 1839
прѣстола си на сына си Михаила. Послѣ-
дній-тъ обаче ся свали въ 1842 и ся на-
слѣди отъ Александра, сынъ-тъ на Кара
Георги. Князь Александръ бѣ въ прѣятелскы
отношенія съ Турцы-тъ прѣзъ Крымскъ-тъ
войнѣ, и за това чрѣзъ Парижскы-тъ дого-
воръ на 1856, Сърбія ся тури подъ покрови-
тельство-то на Европейскы-тъ Силы. Но не
слѣдъ много врѣме той станъ омазѣтъ въ
Сърбіѣ, за дѣто поиска помощъ отъ Тур-
цы-тъ срѣщо вѣтрѣшны-тъ си непрѣтели,
и въ 1858 той ся свали, и на негово мѣ-
сто дойде пакъ прѣдшійный-тъ Милошъ О-
брѣновичъ, ако и да бѣше 80 годишенъ ста-
рецъ. Послѣдній-тъ умрѣ въ 1870, и сынъ
му Михаилъ пакъ стана господаръ на Сър-
біѣ. Слѣдъ смущенія-та въ Бѣлградъ на
1862, князь Михаилъ придоби оттегляніе-то
на Турскы-тъ гарнизоны отъ Бѣлградскъ-
тъ крѣпость (1867), но въ 1868 той бѣде
убитъ. Понеже той бѣше безчаденъ, пле-
мянникъ-тъ му Миланъ ся избра за князь.
Султанъ-тъ като ся босне да не бы Русіѣ
да ся избере и за Сърбскый, прибрѣза да
припознае не само него, но и послѣдствен-
но-то право на династіѣ-тъ му. Князь Ми-
ланъ ся е родилъ въ Яшъ на 1854, и ся е
въспиталъ въ Парижъ. Прѣзъ врѣме-то на
малолѣтство-то му т. е. отъ 1868 до 1872
Сърбія ся управлява отъ трима министри.

Сърбія ся ограничава на сѣверъ отъ Сла-
воніѣ и Унгаріѣ, на истокъ отъ Влахиѣ и
Българіѣ, на югъ отъ Призрѣискъ-тъ о-
бласть и отъ Херцеговинѣ, и на западъ отъ
Босня. Цѣло-то пространство на Сърбіѣ е
около 16,817 четвърт. мили. Народонасе-
леніе-то ѣ около 1,400,000 души, почти
всички-тъ Сърби. Нѣколко бѣрда планины ся
простираютъ прѣзъ Сърбіѣ, и повече-то отъ
тѣхъ сѣ покриты съ гѣсты лѣсове. Дунавъ
и Сава текѣтъ по сѣвернѣ-тъ ѣ границѣ.
Много други рѣкы ся вливатъ въ Дунава,
отъ които по-важны-тъ сѣ Дрина, Морава
и Тимокъ. Главни-тъ градове сѣ Бѣлградъ,
положенъ при сливаніе-то на Дунавъ и Са-
ва, съ 30,000 жители, Крагуевацъ, Семел-
дрія, Юзица и Шабацъ. Климатъ-тъ е строгъ
по высокы-тъ мѣста и мекъ въ долины-тъ.
Ниски-тъ мѣста сѣ твърдѣ плодородны, и
даватъ жито, тютюнъ, разны плодове и ма-
лко памукъ. Но коніе-тъ, говеда-та овце-тъ
и свиніе-тъ сѣ главны-тъ источники на бо-
гатство-то имъ. Износны-тъ стоки въ 1872
възлазили на 1,200,000 т. л. Сѣмпоцѣнни
минерали изобилуютъ. Барутъ и оржіѣ ся
правятъ въ правителственны-тъ зданія бли-
зо до Крагуевацъ.

За Сърбы-тъ ся казва отъ нѣкогда сѣ най-
духовити-тъ отъ Славянскы-тъ народности.
Селяни-тъ притяжаватъ земѣ-тъ която ра-
ботятъ. Почти всички-тъ жители въ Сърбіѣ
сѣ отъ Православіе вѣроисповѣданіе. Тамъ
има обаче около 5,000 Католици, 1,500 Ев-
реи и 400 Протестанти, които ся насла-
ждаватъ съ пълнѣ религиознѣ свободѣ. Вис-
ши-тъ училища ся поддържатъ отъ прави-
тельство-то, а първоначалны-тъ отъ градове-
тъ. Бѣлградска-та академія ся е прѣобър-
нала на университетъ въ 1869.

Сърбія плаща годишенъ данокъ на Тур-
ціѣ 2,300,000, гр. Отъ 1834 насамъ тя ся
наслаждава съ пълно самоуправленіе. Въ
1872 тя направи пощенскы договоръ съ
Румѣніѣ, въ 1874 търговскы договоры съ
Русіѣ и съ Австріѣ, и въ 1875 тя отсѣ-
че свои монеты. Сърбскы дипломатическы
прѣдставители има въ Цѣградъ и въ Буку-
рещъ, и много чуждестранны консулы прѣ-
бываватъ въ Бѣлградъ. Споредъ поправе-
нѣ-тъ конституціѣ на 1869 законодѣтелна
сила ся е дала на Скупщину-тъ, която ся
сѣбира ежегодно въ Крагуевацъ. Тѣзи Скуп-
щина състои отъ 134 членове, отъ които
101 ся избиратъ отъ народъ-тъ, а 33 отъ
правителство-то. Въ случай когато прѣ-
столъ-тъ е празентъ, или при нѣкое извън-
редно събитіе, една велика Скупщина отъ
500 души ся сѣбира.

Всички-тъ Сърби отъ 21 години на горѣ,
кото плащатъ данокъ, иматъ право да гла-
сопоставатъ, и всички-тъ избиратели сѣ из-

бираеми за членове въ Скупщину-тъ освѣнъ
правителственны-тъ чиновники и духовен-
ство-то. Областни-тъ управители ся опрѣ-
дѣлятъ отъ правителство-то, а селскы-тъ
отъ народъ-тъ. Въ всяко окръжіе има по
едно върховно сѣдѣлище освѣнъ апелати-
вно-то въ Бѣлградъ. Сѣдѣлища-та сѣ вси-
чкы-тъ публичны, и независимость-та на
сѣдѣнцы-тъ е порѣчителствуваща отъ кон-
ституціѣ-тъ.

Постоянна-та войска на Сърбіѣ състои
отъ 12,000 души, а народна-та ѣ вой-
ска отъ 150,000 души. Всички-тъ здрави
мѣжѣ на възраст отъ 20 до 50 години
сѣ длѣжны да служатъ въ войска-тъ. Чи-
новники-тъ на народнѣ-тъ войска ся въс-
пытватъ въ едно срѣдоточно военнѣ училище.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

АНГЛІЯ.

Споредъ Парижскы-тъ дописникъ на Лон.
Таймсъ единъ телеграмъ отъ С.-Петербургу
до Рускѣ-тъ агенціѣ въ Парижъ казва че
ако непрѣтѣлскы-тъ дѣйствія почнатъ между
Турско-то правителство и Сърбы-тъ, и ако
още по-важны запитанія произлѣзѣтъ отъ
тѣхъ, слѣдствія-та трѣбва да ся отдадѣтъ
на помощъ-тъ, която Англіѣ е дала на Тур-
ціѣ. Дописникъ-тъ забѣлѣква върху този
телеграмъ като казва че Русіѣ знае твърдѣ
добръ, че Англіѣ не е никакъ повѣляла Тур-
ціѣ да усвои единъ нападѣтелскъ политикъ
къмъ Сърбіѣ. Тя знае твърдѣ добръ че Ан-
гліѣ не бы подкрѣпила Турціѣ въ борбѣ съ
подданицы-тъ ѣ или съ подвластны-тъ ѣ
Княжества. Англіѣско то правителство ще
пази строго невмѣшательство-то. То е ис-
пратило флотъ-тъ си въ Босня не за дру-
го освѣнъ за поддържаніе-то на тѣзи по-
литикѣ. Когато Англіѣ отказа да прѣеме
Берлинскы-тъ мемоарѣ, тя ся задѣлжи фор-
мально и положително да не ся мѣси, и това
задѣлженіе е сега въ рацѣ-тъ на Русскыѣ-
тъ главенъ министръ. Англіѣско-то прави-
тельство тогава откровенно утвърди че е ну-
жно да ся остави Турско-то правителство
само да посрѣщѣ свои-тъ си вѣтрѣшны
мѣчнотѣ, и че по този начинъ едно по-
коренно рѣшеніе на въпросъ-тъ може да ся
постигне отколкото чрѣзъ вмѣшательство-то
на Европѣ. Англіѣ никога не е скрѣла же-
лѣніе-то си за поддържаніе-то на цѣлѣстѣ-
тъ на Турекъ-тъ държавѣ и въ сѣщо-то
врѣме за уллученіе-то на състояніе-то на
Христіаны-тъ, и ако е възможно на всички-
тъ ѣ подданицы.

Віенскыѣ-тъ дописникъ на Лондон. Таймсъ
отъ 11 того описва така политическо-то
положеніе въ онова врѣме: Прѣди единъ се-
дмѣцъ то ся виждаше миролюбиво. Г-нъ
Христичъ щѣше да отиде съ единъ особеннѣ
мисіѣ въ Цѣградъ и да присѣдствува на
обрѣдъ-тъ на припасваніе-то на сабіѣ-тъ
на Султанъ-тъ. Сега обаче всичко е измѣ-
нено. Първый-тъ знакъ на измѣненіе-то ста-
на когато ся каза че отиваніе-то на Хри-
стича въ Цѣградъ е съмнително, защото В.
Порта не ся показа благорасположена да
прѣеме мисіѣ-тъ му. Рашидъ паша прѣди
смъртъ-тъ си въ най-послѣдно-то си сви-
жданіе съ Сърбскыѣ-тъ прѣдставитель от-
крылъ му политикѣ-тъ, които правителство-
то на новыѣ-тъ Султанъ е рѣшило да слѣ-
два къмъ подвластны-тъ си княжества, като
му казалъ че тѣ ще ся ползуютъ повече
отъ поддържаніе-то на Турско-то прави-
тельство, защото въ него може да ся порѣ-
чителствува най-добръ народно-то имъ съ-
ществованіе и развитіе. Той го утвърди
че Султанъ-тъ желаялъ да поддържа по е-
динъ най-прѣятелскы начинъ отношенія-та си
съ Сърбіѣ, но че правителство-то е рѣши-
ло да не прави никаквы устѣжки които бы-
хъ измѣнили граници-тъ му. Тѣзи взглядо-
ве сообщени отъ Рашидъ паша укрѣпихъ
положеніе-то на воинственнѣ-тъ партіѣ въ
Сърбіѣ. Отиваніе-то на Христича за Цѣградъ
ся отложи и въоруженіе-то въ Сърбіѣ ся
уголѣми. Наскоро ся узна че заповѣдъ ся
дала за първо-то отдѣленіе да бѣде го-
това и да ся намѣтятъ покрай граници-тъ.
Споредъ тѣзи свѣдѣнія Сърби-тъ ще бѣ-
ждѣтъ приготвени за бой на 19 того. Тѣ не
мыслятъ да нападѣтъ първы, но ще чакатъ
тѣ да ся нападѣтъ.

Берлинский-тъ дописникъ на Лонд. *Таймс* пише слѣдующе-то отъ 12 того :

Объявлено-то за бой ся очаква ежене-вно въ Бѣлградѣ. Три-тъ отдѣленія войска сж ся повикали на оружїе отъ Сърбско-то правительство. Трето-то отъ тѣхъ около 40,000 души, които не сж добръ въоружены ще занимаватъ вътрѣшны-тъ укрьсленія, а първо-то и второ-то ще ся намѣстятъ по-край границы-тъ.

Руский-тъ официалный *Инвамидъ* казва че Черногорска-та войска състои отъ 16,700 войници раздѣлени на 3 отдѣленія по 5,000 души. Тѣ были въоружены съ най-ново-изобрѣтены-тъ пушки, но твърдѣ мало топове имали.

С.-Петербургскій-тъ *Голосъ* като прѣд-достоужва Сърбы-тъ противъ войнѣ-тъ о-свѣтъ ако сж напълно приготвени за неѣ, увѣрява ги че тѣ може да ся насланятъ на Руссїи, която не ще напустне Славянскы-тъ си братія. *Голосъ*, Пражскій-тъ *Политикъ* както и много други Славянскы вѣстници ся смѣятъ на Англіи за дѣто мисли че тя ще може да сирѣ рѣшеніе-то на Источный-тъ въпросъ, когато Руссїя ся е рѣшила че грѣ-бва да ся направи нѣщо.

ВОЙНА-ТА НА СЪРБИИ И ЧЕРНАГОРѢ ПРОТИВЪ ТУРЦИИ.

Минѣла-та седмица явихмы че война-та между Сърбиѣ и Турциѣ бѣ належаща, а сега вече тя е дѣло и споредъ телеграмъ-тъ отъ бойно-то поле битки-тъ ставатъ съ голѣмъ яростъ и отъ двѣ-тъ страни. Нѣи нѣмамы другъ источникъ за свѣдѣнія отъ бойно-то поле освѣтъ официалны-тъ депешы, които ся обнародоватъ въ мѣстны-тъ вѣст-цы. Ако бы да получимъ нѣкои свѣдѣнія отъ другъ источникъ прѣди да ся отпечати-лостъ-тъ ни, нѣи ще ги обнародуваме като послѣдны новины. За сега нѣи ще дадемъ официалны-тъ депешы тѣи както сж прїе-ты на В. Портѣ.

Минѣла-та Недѣля сутринь-тъ на 20 то-го В. Везирь прїеъ единъ телеграмъ отъ Нишъ, въ който му извѣстятъ че двѣ от-дѣленія Сърби прѣскочили границѣ-тъ. Едно-то отъ тѣхъ около 13,000 души съ 3 ба-терїи топове ся отправя къмъ Шаркой (Широтъ) ; друго-то състоюще отъ 20,000 ду-ши съ 3 батерїи топове ся отправя къмъ Мираморѣ на западъ отъ Нишѣ-тъ крѣпость.

Турскы-тъ войска трѣгнѣхъ незабавно противъ неприятель-тъ, и слѣдъ едно сра-женіе, тѣ отбѣснѣхъ Сърбско-то отдѣленіе, което отиваше къмъ Мираморѣ и го прину-дихъ да ся оттегли въ Сърбиѣ. Друго-то отдѣленіе което отиваше къмъ Шаркой ся обсади отъ двѣ страны отъ Турскѣ-тъ вой-ска, но слѣдствие-то не ся знае още.

Въ сжщо-то врѣме В. Везирь е прїеъ и другъ телеграмъ отъ Черногорскій-тъ Князь. Въ него Князь-тъ му изброява надѣлго о-плакванїи-та си за да ся оправдае задѣто ся съединява съ Сърбиѣ противъ Протѣ-тъ и свѣршва като му обявѣва войнѣ.

На 21 того Видинскій-тъ мютесарфинъ отправя слѣдующий-тъ телеграмъ до В. Везирь :

На минутѣ-тъ прїеъ единъ депешъ отъ Османъ паша, командантъ-тъ на Видин-ско-то отдѣленіе, въ който ми извѣстѣва че той трѣгнѣхъ вчера отъ Адліе, и ся у-дарилъ съ Сърбы-тъ при село-то Изворъ въ Сърбиѣ. Битка-та траяла 1 1/2 часа, и Сър-би-тъ имали голѣмы загубы. Днесъ той ще удари село-то Зайдаръ.

Въ сжщій-тъ день Видинскій-тъ мюте-сарфинъ отправя второй телеграмъ да В. Везирь :

Каймаканинъ-тъ отъ Адліе ми извѣстѣва тосчасъ че Видинскы-тъ войска сж ся били съ Сърбы-тъ 7 часа постоянно при село-то Ибрузъ. Послѣдны-тъ сж ся оттеглили като оставили на бойно-то поле повече отъ 2,000 мъртвы. Турскы-тъ войска прѣвзели укрьсленїи-та на неприятеля. Подробности по-послѣ.

Нишскій-тъ управитель отправя слѣдую-щій-тъ телеграмъ отъ 21 того до В. Портѣ: Каймаканинъ-тъ въ Юрѣубъ (на западъ отъ Нишъ на Турско-Сърбскѣ-тъ границѣ) ми извѣстѣва че Сърбска-та войска на-падѣла на Турскѣ-тъ на Юрѣубско-то поле. Първа-та като не можѣла да противостои на послѣдны-тъ, оттеглила ся 1 1/2 часа

на далечъ. Битка-та траяла 5 1/2 часа. Въ неѣ падѣли около 500 Сърбы мъртвы.

На 22 того Ахмедъ Мухтаръ паша, ко-мандантъ-тъ на войска-тъ въ Боснѣ и въ Херцеговинѣ, отправя слѣдующий-тъ теле-грамъ на министерство-то на войнѣ-тъ :

Отъ двѣ-тъ депешы, които прїеъ отъ Салимъ Зеки паша, ся види че неприятель-тъ не можѣлъ да противостои на войска-тъ ни въ сраженіе-то при Белинѣ, и ся оттеглилъ въ Атидже. Въ него сж ся убили 10 души, и 50 души сж ся ранили отъ нашѣ-тъ вой-ска. Отъ Сърбы-тъ имало 200 души убити и повече отъ 400 души ранены. Отъ тѣхъ сж ся зели и 200 иглени пушки.

Отъ странѣ-тъ на Черногорѣ е станѣла една битка при Подгорицѣ. Слѣдующий-тъ телеграмъ отъ Шкодренскій-тъ валия отъ 21 того до сераскеринъ-тъ казва за неѣ така :

Вчера ви явихъ че Черногорци-тъ прѣ-скочили границѣ-тъ, и че една битка е станѣла на единъ четвѣръ далечъ отъ Под-горицѣ.

Споредъ телеграмъ-тъ който прїеъ отъ началникъ-тъ на войска-тъ на това мѣсто, испрво 4 бюлюка войници сж ся испратили противъ тѣхъ подъ управленіе-то на тыся-чникъ-тъ Ахмедъ ага, и отпослѣ два дру-гы бюлюка редицы и волинцы, които сж ся били отъ часѣ-тъ 8 до засѣданіе-то на слѣнце-то. Черногорци-тъ сж ся разбили като оставили 300 души мъртвы на бойно-то поле, между които и единъ сотникъ, а отъ Турскѣ-тъ войска имало 5 души у-биты и двама сотники и 20 души ранены; още и отъ волинцы-тъ имало 3 убиты и 1 раненъ.

СЪРБИЯ.

Единъ Френскы вѣстникъ казва че «въ Алексинацѣ имало 65 табура войска състо-яща отъ 56,000 души съ 120 топа; на западъ къмъ Боснѣ и Херцеговинѣ — 44,000 души съ 96 топа расподѣлены по те-ченіе-то на р. Дринѣ; и въ вътрѣшность-тъ на Сърбиѣ по крѣпости-тъ имало 40,000 души редицы отъ второй-тъ классъ».

Парижскій-тъ дописникъ правы слѣду-щы-тъ бѣлѣжкы върху това исчисленіе на Сърбскѣ-тъ войска: Азъ съмъ увѣренъ че тука има прѣувеліеніе, защото 1,000,000 жители, на които постоянна-та войска е отъ 10 до 12 хиляды души, не можѣтъ да въоружѣтъ 140,000 души. Споредъ едно вѣрно прѣсмѣтаніе, обаче, Сърбія ще може да влѣзе въ единъ воененъ походъ съ 80,000 души, на които може да ся прибави число-то на възстанїицы-тъ и малка-та Чер-ногорска войска. Сърби-тъ като мислятъ че Силы-тъ не ще имъ противодѣйствовать, приготвятъ ся да отворятъ войнѣ-тъ ко-лото е възможно по-скоро. Отъ другѣ стра-ни, Турци-тъ не ся смутяватъ никакъ отъ Сърбскы-тъ приготовления, но съ истѣрпѣ-ние очакватъ да примѣрятъ силы-тъ си съ подвластны-тъ си князѣства и съ възстан-ницы-тъ на отворено-то бойно поле.

Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* Сърбска-та войска была лишена отъ потрѣбно-то коли-чество конѣ и топове. Въ послѣдно врѣме строгы мѣрки сж ся зели за допѣленіе-то на тѣзи недостатки, но главно-то нѣщо было че Сърбія имала нуждѣ отъ пары.

Мѣстны-тъ вѣстници казватъ че 5,000 Сърби отъ Унгариѣ пристигнали въ Бѣлградъ за да служатъ въ Сърбскѣ-тъ войска ка-то волинцы. Споредъ тѣхъ въ Южнѣ Ун-гариѣ едно голѣмо влїеніе владѣло въ полѣ на възстанїицы-тъ. Тамъ записвали волинцы и събирали помощь. Австрійско-то правительство испратило единъ комисаринъ за да испыта отблизко положеніе-то на ра-боты-тъ.

Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* новина-та за-ета отъ Славянскы вѣстници, че Мирдичи-тъ (Албанско племе) были заедно съ Чер-ногорци-тъ, не е потвѣрѣна. Турска-та войска при Подгорицѣ была готова да про-тивостои на всякой нападатель; тя была снабдена за 6 мѣсецы съ вснчко което ѣ е потрѣбно.

Отъ Бѣлградъ извѣстѣватъ че генералъ Захъ управлява войска-тъ на Моравѣ, пол-ковникъ-тъ Алимпичъ войска-тъ на Дринѣ,

които е по-сила, а генералъ Чернаевъ вой-ска-тъ при Нишѣ.

РАЗНЫ НОВИНЫ.

Князь Миланъ прѣди да обяви войнѣ-тъ пратилъ едно писмо на В. Портѣ да иска да му ся устѣпи Боснѣ, мислящъ че така само може да ся умри възстаніе-то. При отказаніе-то на Портѣ-тъ, той трѣгнѣхъ отъ Бѣлградъ като прогласилъ че отива да ся бие за братія-та си и срѣщо общий-тъ неприятель на племе-то му.

Споредъ *А. Хералдъ* Англійско-то прави-тельство ся споразумѣло съ Франціѣ и И-талиѣ за прѣкарваніе прѣзъ тѣхъ въ врѣме на нуждѣ Англійскѣ войска за въ Истокъ прѣзъ Бридизѣ. Съгласно съ това споразумѣніе Генералъ Съръ Гарнетъ Вулсей напослѣдокъ посѣтилъ о-въ Корфу и раз-гледалъ вѣтхы-тъ казармы (кашлы) съ по-зволеніе-то на Гръцко-то правительство, и още съ цѣлъ да види да ли быхъ ся по-мѣстили въ тѣхъ 35,000 души.

Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* адмиралъ Дрѣмондъ на Англійскѣ-тъ флотѣ при Ча-накъ кале ималъ заповѣдъ да прѣглежда вснчкы-тъ корабы, които минуватъ отъ тамъ, за да не бы да прѣносятъ оружїи или военны припасы за въ Черно море и за Ду-навѣ-тъ. (Споредъ начало-то на невѣрна-тельство-то, което Англія обяви че ще под-държа строго, нѣи не вѣрѣваемъ че това е истина. Р.)

Тѣзи дни 8 табура войска сж ся испра-тили за бойно-то поле. Половина-та отъ тѣхъ сж отишли прѣзъ Солунъ и Скопїѣ, а друга-та половина прѣзъ Едрене.

Директоръ-тъ на печатѣ-тъ ся е замѣнилъ съ единъ Христїанинъ, на име Блякъ бей, който е прѣдставлявалъ Турциѣ за дълго врѣме въ Сѣд. Дрѣжавы у Америкѣ. Шомъ пое службѣ-тъ си, той даде позволеніе на вснчкы-тъ вѣстници спрѣти отъ прѣдше-ственникъ-тъ му да почнатъ издаваніе-то си прѣди да ся свѣрши срокъ-тъ на спира-ніе-то имъ.

Прѣди единъ седмицѣ въ островъ Хіосъ е станѣло едно смущеніе въ слѣдствие на уби-ваніе-то на единъ Гръкъ, Елискы подданикъ отъ едно запѣе, което имало нѣкакъвъ злобъ противъ него. Правительство-то хванѣло убій-цѣ-тъ и възстѣповило порядокъ-тъ. И друго смущеніе ся случило въ Трапизонъ, което ся погасило на часа, но безъ да ся знаѣтъ причины-тъ и слѣдствїя-та му.

Румѣнско-то правительство обявило на В. Портѣ чрѣзъ дипломатическый-тъ си прѣд-ставитель въ Цѣградъ че то ще ся противи ако ся зематъ отъ неѣ принудителны мѣр-кы противъ Сърбиѣ въ нѣкои мѣста на р. Дунавѣ, дѣто Румѣнско-та земля ще бже изложена на Турско-Сърбскы-тъ куршумы. В. Порта не е отговорила още на Румѣн-скій-тъ прѣдставитель за това.

В. Порта е рѣшила да не припознава Сър-бы-тъ като воюющы.

Сафетъ паша, министр-тъ на въшны-тъ дѣла, ще отправи наскоро едно окрѣжно пи-смо до Турскы-тъ посланници въ Европей-скы-тъ дрѣжавы за да хвърли върху под-властны-тъ Князѣе отговорность-тъ на слѣдствїя-та на нападеніе-то имъ.

Споредъ *Фаръ дю Босфоръ* Сърби-тъ, ка-то прѣвзимали границѣ-тъ, раздали на Бѣл-гарско-то населеніе около Нишъ нѣколко хиляды пушки отъ вѣтхѣ-тъ системѣ. Слѣдъ битка-тъ, командантъ-тъ далъ заповѣдъ на запѣта-та да съберѣтъ тѣзи оружїя, които Бѣлгари-тъ побѣрзали да прѣдадѣтъ безъ никакво противленіе.

Сердаръ-скремъ Абдулъ Керимъ паша, сераскеринъ-тъ, ще трѣгне незабавно за Нишъ за да земе подъ свое управленіе всн-чкы-тъ войска.

Дервишъ паша, Манастирскій-тъ валия, прїеъ заповѣдъ да отиде незабавно въ Шко-дрѣ и да земе подъ свое управленіе вой-ска-тъ, която ще дѣйствува противъ Чер-нагорѣ.

Абди паша, бывшій-тъ министръ лицїѣ-тъ, ся опрѣдѣлилъ отъ вос-сѣбѣтъ да земе управленіе-то на ве-волинцы Албанцы, Черкезы и дру-е заминѣлъ вече за Нишѣ.

Въ една везирскѣ депешѣ обѣтѣро, в. «Дунавѣ», В. Порта дала заповѣдъ лии-тъ да събиратъ паричны помощи чкы-тъ области за въ полѣ на вой-кото отива да брани мажественно-то отечество. Въ Русчукъ станѣло і-сѣданіе между първенцы-тъ и богаты да размыслятъ за средства-та за сѣ-то на тѣзи помощи.

Споредъ Русчукскій-тъ допис-*Фаръ дю Босфоръ* въ Русчукъ има възстанїицы затворени, които почнѣли испытѣтъ отъ една нарочнѣ коммѣ които явихмы въ прѣдпослѣднїи-тъ

Казва ся че отъ тѣмницы-тъ въ сж ся освободили около 300 Бѣлгавинены като участници въ послѣдно-станинческо движеніе. Сжщо-то чис-гари включително и Габровскы-тъ ; сж ся пустижали отъ Тырновскы-тъ тѣ

Споредъ *Ла-Тюрки* едно тѣло войс-40,000 ихтїятъ-аскери щѣло да ся вѣ Софїѣ.

Г. Магазиповичъ, Сърбскій-тъ ди-тическы прѣдставитель въ Цѣградѣ, и зи день е замѣнилъ за Сърбиѣ. М Сърби и Черногорци ся приготвятъ отидѣтъ за отечества-та си.

Мусулманскы-тъ жители въ Дуна-тъ область поискали дозволеніе отъ-сти-тъ да отидѣтъ да ся бїѣтъ цъ Сърбиѣ като волинцы.

Отъ Рагузѣ извѣстѣватъ че една че-2,000 Херцеговинскы възстанїицы ка-въсползували отъ отиваніе-то на Му-паша къмъ Дугѣ, появили ся при Нее-и откарали нѣколко добытцы.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКЫ ДЕПЕШИ.

Бисъ, 19 Юнїѣ. — Германскій-тъ ператоръ е ималъ едно свидѣніе съ кый-тъ царь.

Рагуза, 20 Юнїѣ. — Слухѣ-тъ че-станици-тъ прогласили Черногорскы Князь и за Херцеговинскы ся опровер-Около 7,000 възстанїицы ся съберѣ-ватъ въ Банини. На Унгѣрско-Румѣнск-границѣ сж ся хванѣли оружїя, които-вали за Сърбиѣ.

Атина, 20 Юнїѣ. — Новины-тъ отъ-телно до Турско-Сърбскы-тъ работы-чипяватъ голѣмо влїеніе. Вѣстници-тъ-порѣчаватъ на правительство-то строгѣ-тралность.

Букурѣщъ, 21 Юнїѣ. — Князь Карлъ-отвараніе-то на Камарѣ-тъ казалъ че-рижскій-тъ договоръ порѣчителствува-тралность-тъ на Румѣнїѣ, и до когатъ-пази тѣзи неутралность, има надѣѣ-вѣйкашны-тъ събѣтія ще си останѣтъ-границѣ-тъ си.

Вїена, 21 Юнїѣ. — Рускый-тъ имп-торъ ще ся срѣщне на 26 того въ Р-щатъ съ Австрійскій-тъ императоръ и-друженъ отъ Контѣ Андраши.

Парижъ, 21 Юнїѣ. — Френскы-тъ в-ници укориватъ Сърбиѣ, която поема го-мѣ отговорность на себе си въ смутѣва-то на Европейскій-тъ миръ.

Александриѣ, 22 Юнїѣ. — Два таб-Египетска войска трѣгнѣ тѣзи сутринѣ-Цѣградѣ.

Парижъ, 22 Юнїѣ. — Кабинетъ-тъ-прави едно засѣданіе днесъ за да разѣ-Источны-тъ работы, и рѣши да подѣ-политикѣ-тъ на невѣрнѣтельство-то. С-ранїя волинцы и помощи за Сърбиѣ сж-прѣтени въ Франціѣ. Френска-та Сърб-мѣ флота трѣгнѣ днесъ отъ Тулонъ за-ишѣ.

Издава ся отъ Американско-то Ев-гелско Общество.

Редакторъ Т. Л. Байнгтонъ.

Въ печатницѣ-тъ на Д. АРАМАНА-Агопїанъ-ханъ № 12.